

Derslerde İstasyon Tekniği Uygulamasının Yansıtıcı Sorgulaması *

Veli BATDI
Milli Eğitim Bakanlığı
hbatdi@hotmail.com

Doç. Dr. Çetin SEMERCİ
Bartın Üniversitesi
Eğitim Fakültesi
csemerci@bartin.edu.tr

Özet: Eğitim sistemindeki hızlı gelişim ve değişimler, öğretim sürecinde de yeni teknik ve yaklaşımların kullanılmasını gerekli kılmaktadır. Bunlardan biri olan “İstasyon Tekniği”nin etkili bir şekilde kullanılması ile öğrencilere birçok beceri kazandırılabilir. Bu nedenle araştırmanın genel amacı, “Derslerde İstasyon Tekniği Uygulamasının Yansıtıcı Sorgulaması”nı yapmaktır. Bu genel amaç doğrultusunda istasyon tekniği uygulamasının yansıtıcı sorgulamasından elde edilen sonuçların neler olduğu, tekniğin uygulanmasının dersin başında, esnasında ve sonrasında gözlenen özellikleri, gözlenen eksiklikler sonucunda yapılan öneriler, tekniğin olumlu/olumsuz yönleri ve öğreticilik yönü araştırılmıştır. Nitel yöntemin kullanıldığı bu çalışmada, durum çalışması çerçevesinde betimsel analizden yararlanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Fırat Üniversitesi 2010-2011 yılı Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) Bölümü öğrencilerinden “Öğretim İlke ve Yöntemleri” dersini alan I. ve II. Öğretim öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından uzman görüşleri ve literatür taraması desteğiyle hazırlanan açık uçlu soru formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde Nvivo8 paket programından yararlanılmıştır. Elde edilen verilerden istasyon tekniğinin derste motivasyonu arttırdığı, bilgiyi yeniden yapılandırmayı ve kalıcı öğrenmeyi sağladığı anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İstasyon tekniği, yansıtıcı etkinlik, yansıtıcı düşünme, öğretim, öğretmen adayı.

Reflective Inquiry Of The Station Teaching Method In Lessons

Abstract: Increasing developments and changes in education system require using new techniques and approaches in learning process. Students can acquire many skills through using one of these techniques effectively called “The Station Teaching Method”. Thus, the purpose of the study is to make reflective inquiry of the station teaching method in lessons. In the direction of this general aim, results from the reflective inquiry of the station teaching method, characteristics of the method observed before, during and after the lesson, proposals towards deficiencies and positive/negative and instructive aspects of the method are examined. Through a qualitative method, a case study and descriptive analysis are made use of. In the working group, there are normal and evening education students participating to the lesson of “Teaching by Principles” at Fırat University Computer and Instructional Technologies (CIT) Department during 2010-2011 instructional year. As the data collection instrument, an open-ended question form developed by researchers in the light of experts’ views and literature review has been used. In analyzing the qualitative data, Nvivo8 program is made use of. It is understood from the findings that the station teaching method can be effective in increasing motivation, constructing the knowledge and providing retention of learning.

Keywords: The station teaching method, reflective activity, reflective thinking, teaching, teacher candidate.

* Bu çalışma, 21. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresinde (İstanbul, 12-14 Eylül 2012) sunulan sözlü bildirisinin geliştirilmesi ile oluşturulmuştur.

1. GİRİŞ

Günümüzde başarılı olmanın şartları ve bunun için bireylerin ihtiyaç duydukları yeterlikler değişmiştir. Artık bireylerin problem çözebilen, yaratıcı ve akıl yürütebilen özellikte olmaları gerekmektedir. Tam da bu noktada zamanın gerektirdiği yeterlikleri bireylere sunan yöntem ve tekniklerin öğretim sürecinde işe koşulması ihtiyacı doğmaktadır. İşte bu ihtiyaca cevap veren tekniklerden biri olan İstasyon tekniği, öğrencileri araştırma ve keşfetmeye teşvik ederek onlara zengin yaşantılar sunan, açık, eleştiren ve sorgulayan bireyler yetiştirilmesini amaçlayan, öğrencilerin kendi öğrenme sorumluluğunu üstlenmesini sağlayan, deneylerin yapıldığı, özgün ve ortak ürünlerin oluşturulduğu öğrenme ortamları oluşturan, öğrencilerin öğretmen rehberliğinde araştırarak ve sorgulayarak bilgiye ulaştığı bir teknik olarak tanımlanmaktadır (Benek ve Kocakaya, 2012, 9). Bu tekniğin yapısı incelendiğinde, sınıf ortamında oluşturulan grupların her istasyona katkı sağlaması yoluyla bir önceki grubun yaptıklarını ileri götürmeyi öğreten katılımcı merkezli bir anlayışın hâkim olduğu görülmektedir. Bu teknikte farklı sayıda masadan oluşan ayrı istasyonlar bulunmakta ve masalar üçgen şeklinde yerleştirilmektedir. Her istasyonda grupların bir görevi bulunmaktadır. Kendi görevlerini bilincinde olan gruplar belli bir süre sonunda yer değiştirerek bütün istasyonları gezmektedir. Bu yöntem katılımcıların hem yaratıcılığını hem de demokratik bir ortamda işbirliği yapma becerilerini geliştirmektedir (İlhan ve ark., 2012, 35).

İstasyon tekniği, gösterip yaptırma yönteminde kullanılan tekniklerden biri olarak da bilinmektedir (AIFOS, 1981, 17-1; Akt. Sönmez, 2007, 246). Masa, sıra veya sandalyelerden oluşan üç istasyondan meydana gelen teknikte öykü, slogan ve afiş istasyonları mevcuttur (Gözütok, 2007, 255-257). Bu ilgili istasyon çalışmalarında sınıf ikiye, üçe, hatta beşe bölünebilmekte ve her istasyon çalışması 10-15 dakika sürebilmektedir. Bu çalışmalarda iki öğretmenden yararlananlar da bulunmaktadır (Davison, 2007, 1-2; Geibelhaus, 1995, 1-4; Goodman, Martin ve Williams, 2002, 50-51; Hill, Pennington ve McCarthy, 0997, 136-137; Lain, 2006, 1-3; Zedalis, 2003, 11). Bu istasyonların sayısı, öğretilmek istenen konuya göre artırılabilen fakat bu sayının beşi geçmemesi de önerilmektedir. Çalışma süreleri de dakika 10 dakika olmasına rağmen konuya göre ve dersin saatine göre süre değiştirilebilmektedir (AIFOS, 1981, 17-1; Akt. Sönmez, 2007, 254; Gözütok, 2007, 255-256).

Eğitim ortamlarında (sınıf içinde ya da sınıf dışında) oluşturulan özel alanlarda öğrencilerin, bir konuyu öğrenmeye veya tekrar etmeye yönelik olarak, önceden öğretmen veya öğretmen öğrenci tarafından oluşturulmuş belirli yönergeler yardımıyla bireysel veya grupla çalışarak bir dizi öğrenme etkinliğini gerçekleştirdikleri bir ders işleme biçimi olan istasyon tekniğinin (Benek ve Kocakaya, 2012, 10) birtakım üstün yönleri bulunmaktadır. Bunlardan

bazıları şöyle sıralanmıştır: İstasyon tekniği genellikle sınıf mevcudunun 30 olduğu durumlarda uygulanabilir. Ancak, daha kalabalık sınıflarda uygulandığında da gözlem grubu oluşturulabilir. Oluşturulan istasyonlar, gezilerek yarım kalan etkinliklerin tamamlanmasına katkıda bulunan öğrenci merkezli bir yaklaşıma sahiptir. Ayrıca bu istasyonlarda bir önceki grup tarafından yarım bırakılan işlerin ileriye götürülerek tamamlanması sağlanır. Bir başka deyişle, başlanmış bir işe katkı getirilir. Öğrenciler, kendilerinin de bir şeyler yapabileceklerini fark ederler. Tekniğin uygulanmasıyla birbirini tanıma ve birlikte çalışma yeterlikleri gelişen öğrencilerin katılımdan keyif almaları ve özel yeteneklerinin ortaya çıkması sağlanır. Bunun yanı sıra, kurallara uyma ve iletişim becerileri gelişir. Üreticilikleri ve yaratıcılıkları gelişir. Çekingen öğrenciler, öğretim sürecine aktif katılır (Gözütok, 2007, 255-256). İstasyon tekniğinin üstün yönlerinden biri de, üst düzey düşünme becerilerinin gelişmesine katkı sağlamasıdır (Sönmez, 2007, 261). Diğer taraftan bu tekniğin zayıf yönlerinin olduğunu da belirtmek gerekir. İstasyon tekniğinin zayıf yönleri ve bunları telafi etmenin yolları şu şekilde açıklanmıştır (AIFOS, 1981, 17-1; Akt. Sönmez, 2007, 254; Gözütok, 2007, 255-256): Uygulamada gürültü olabilmektedir. Bunun için öğrencilere alçak sesle konuşmalarının öğretilmesi gerekmektedir. Ayrıca istasyon çalışmalarında şefler gruplara kılavuz olmalı ve gruptaki her bireyin katkıda bulunmasını takip etmelidir. Aksi halde, biri çalışıp diğerleri çalışmalara katılım göstermeyebilir. Uygulamada, pekiştirme ve dönüt verilmediği durumlarda çalışmalar verimsiz olabilir. Bunun dışında bu tekniğin olumsuz yönlerinden biri de daha çok ilköğretime uygun bir teknik olarak görünmesidir. İstasyon tekniğinin olumsuz yönlerden sonuncusu da öğrencilerin konuyla ilgili en az uygulama düzeyinde olmasını gerektirmesidir. Fakat taksonominin alt basamaklarındaki öğrencilere uygulama yapmak zor olduğundan, dersin hedefleri uygulama düzeyine göre ayarlanabilir (Sönmez, 2007, 261). Böylece şekilde istasyon tekniğinde karşılaşılabilecek sorunlara uygun olası çözüm önerileri sunulmuştur.

İstasyon tekniği, ilgili alan yazında hem yöntem hem de teknik olarak kullanılmaktadır (Gözütok, 2007, 255; Ocak, 2007, 249; Sönmez, 2007,253). Ayrıca yabancı kaynaklarda, “a station method, teaching stations, the station teaching method, the teaching station method” olarak çeşitli şekillerde isimlendirilen istasyon tekniği ile ilgili yurt içi ve yurt dışında yapılmış birçok araştırma mevcuttur (Demirörs, 2007; Morgil, Yılmaz ve Yörük, 2002; Heckendorn, 2012; Benek ve Kocakaya, 2012; Hines, 2009). Bu noktada Yabaş ve Altun (2009, 202) yapmış oldukları bir çalışmada farklılaştırılmış öğretim tasarımlarının öğrencilerin başarılarına etkisini incelemiştirler. Bu çalışmada istasyon tekniğine de vurgu yaparak bu uygulamaların öğrencilerin öğrendiklerini gösterebilmeleri açısından da faydalı olduğunu belirtmiştir. Ayrıca yapılan araştırmalar sonucu istasyon tekniği gibi farklı öğretim uygulamalarının öğrencilerin ders başarısına, akıl yürütme, problem çözme gibi üst düzey düşünme becerilerinin gelişmesine,

öz-yeterlik algısı, tutum, hoşlanma gibi öğrenmeyi etkileyen duyuşsal faktörler üzerinde olumlu etkiye sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Buna ek olarak Boerger (2005; Akt. Yabaş ve Altun, 2009, 202)'in matematik öğretiminde istasyon tekniğini kullanarak yaptığı bir araştırma ile öğrencilerin bu tekniğin uygulanması sonrasında matematik dersine karşı olumlu tutum geliştirdikleri sonucu ortaya çıkmıştır. Bunun yanı sıra, öğrencilerin kendi öğrenmelerini tespit edebildikleri ve hangi konuda daha fazla öğrenmeye ihtiyaç duyduklarını belirleyebildikleri yine ulaşılan sonuçlar arasında kaydedilmiştir.

Öğrencilerin eleştiren ve sorgulayan bireyler olarak bireysel veya grupta çalışmasını ve kendi görev ve sorumluluklarını üstlenmelerini sağlayan istasyon tekniğinin doğrudan öğrenci merkezli öğrenme ortamları oluşturduğu söylenebilir. Bu noktada mevcut araştırma, bu tekniğin etkililiğine ilişkin öğrenci görüşlerine başvurarak elde edilen sonuçları araştırmaya yansıtarak alanyazına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın genel amacı, “Derslerde İstasyon Tekniği Uygulamasının Yansıtıcı Sorgulaması”nı yapmaktır. Bu genel amaç doğrultusunda;

- 1) İstasyon Tekniği Uygulaması
  - dersinin başında
  - dersi esnasında ve
  - dersi sonrasındaki gözlemlerin neler olduğu,
- 2) İstasyon Tekniği Uygulaması sonrasındaki çıkarımların neler olduğu,
- 3) İstasyon Tekniği Uygulamasının özelliklerinin neler olabileceği, İstasyon Tekniği Uygulamasının olumlu/olumsuz yönleri hakkında neler söylenebileceği,
- 4) İstasyon Tekniği Uygulamasının öğreticilik yönü hakkında neler söylenebileceği ve
- 5) İstasyon tekniği uygulamasında gözlenen eksiklikler sonucundaki önerilerin neler olabileceği sorgulanmıştır.

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Nitel yöntemin kullanıldığı bu araştırmada durum çalışması çerçevesinde betimsel analizden yararlanılmıştır. Büyüköztürk ve diğerleri (2009, 267) durum çalışmasını bir durumun çeşitli veri toplama araçları ile detaylı bir şekilde incelendiği nitel bir araştırma yaklaşımı şeklinde tanımlamıştır.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Fırat Üniversitesi 2010-2011 yılı Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) Bölümü öğrencilerinden “Öğretim İlke ve Yöntemleri” dersini alan 42 kadın, 44 erkek olmak üzere toplam 86 I. ve II. Öğretim öğrencileri oluşturmaktadır.

2.3. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından uzman görüşleri ve literatür taraması desteğiyle hazırlanan açık uçlu soru formu kullanılmıştır. Formda yansıtıcı sorgulama soruları oluşturulmuştur (Wilson ve Jan, 1993, 85; Ekiz, 2006, 47; Semerci ve Duman, 2008, 5).

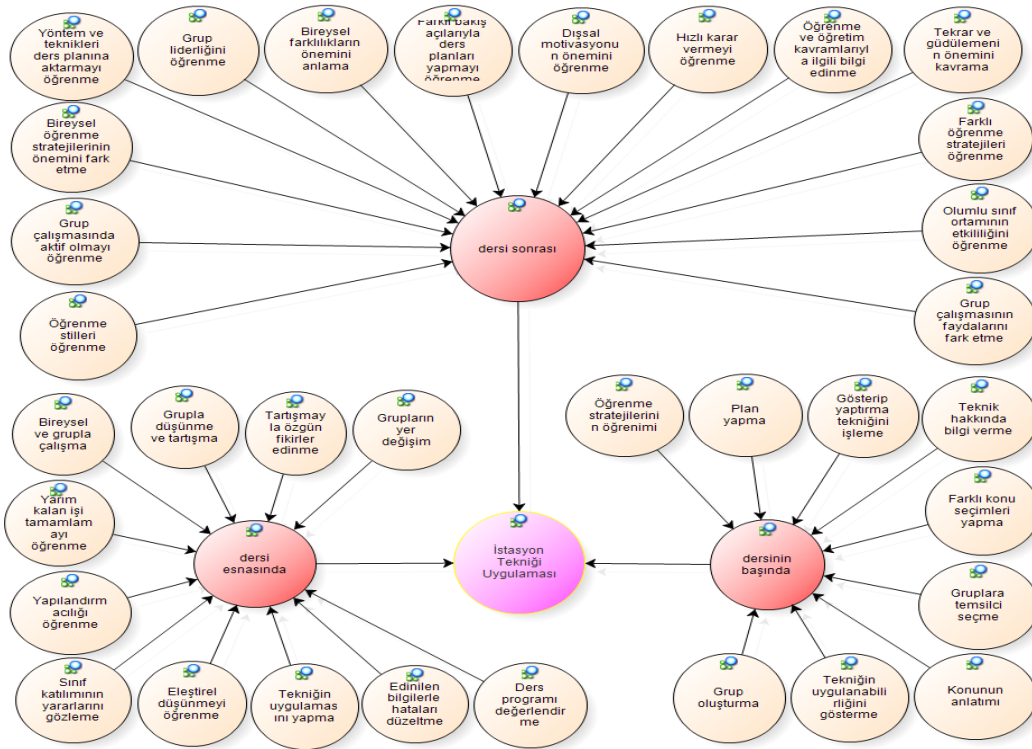
Literatür taraması yapılarak uzman görüşleri ışığında hazırlanan görüşme formunda istasyon tekniği uygulamasının yansıtıcı sorgulamasından elde edilen sonuçların neler olduğu, tekniğin uygulanmasının dersin başında, esnasında ve sonrasındaki gözlenen özellikleri, gözlenen eksiklikler sonucunda yapılan öneriler, tekniğin olumlu/olumsuz yönleri ve öğreticilik yönüne ilişkin sorulara yer verilmiştir. Verilerin analizi ve ortaya çıkan durumun modellenmesi için NVIVO-8 programından yararlanılmıştır ve uygulama fotoğrafları çekilmiştir. Araştırma kapsamındaki katılımcılar K1-E_(Birinci Katılımcı Erkek) veya K2-K_(İkinci Katılımcı Kadın) şeklinde kodlanarak araştırma boyunca kullanılmıştır.

3. Bulgular

Araştırmanın bulgularını, altı başlık altında toplamak mümkündür. Bunlar, İstasyon Tekniği Uygulaması dersinin başında, dersi esnasında ve sonrasındaki gözlemler, uygulama sonrası çıkarımlar, tekniğin özellikleri, olumlu/olumsuz yönleri, öğreticilik yönü ve tekniğin uygulanmasında gözlenen eksiklikler sonucundaki öneriler şeklinde sıralanabilir.

3.1. İstasyon Tekniği Uygulaması Dersinin Başında, Dersi Esnasında ve Sonrasındaki Gözlemlere İlişkin Bulgu ve Yorumlar

İstasyon tekniği uygulaması dersinin başında, dersi esnasında ve sonrasındaki gözlemlere ilişkin bulgu ve yorumlar, aşağıda verilmiştir.

Şekil 1: İstasyon Tekniği Uygulaması Dersinin Başında, Dersi Esnasında ve Sonrasındaki Gözlemler

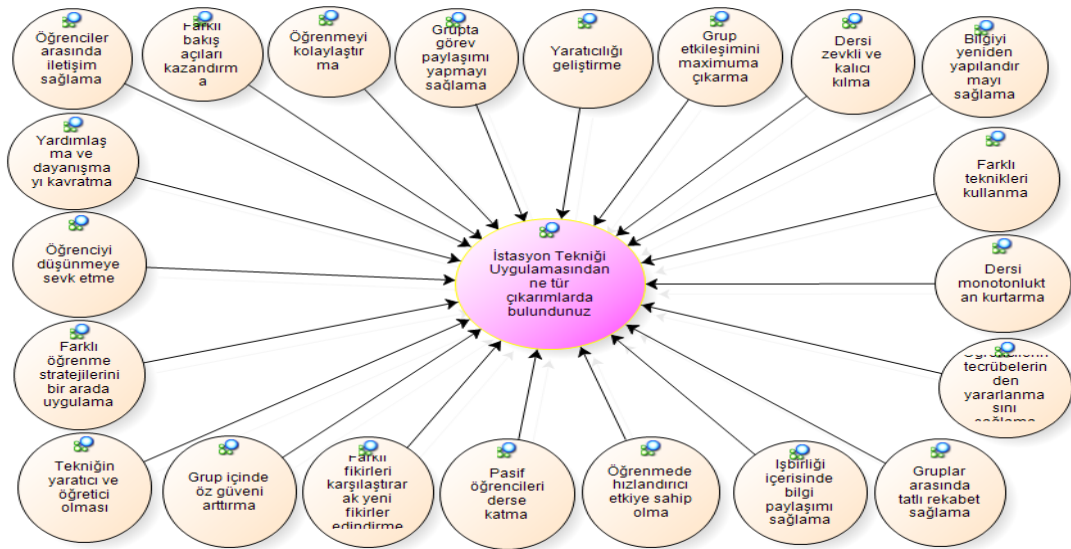
Şekil 1 incelendiğinde, İstasyon Tekniği Uygulaması dersinin başında, dersi esnasında ve sonrasında öğrenciler tarafından birçok fikrin belirtildiği görülmektedir. Dersin başında, plan yapma, öğrenme stratejilerinin öğrenimi, grup oluşturma, gruplara temsilci seçme, teknik hakkında bilgi verme, tekniğin uygulanabilirliğini gösterme, farklı konu seçimleri yapma ve konu anlatma öğrenciler tarafından belirtilen ifadelerden bazılarıdır. Bu konuda araştırmaya katılan K3-E kodlu öğrenci “*Derste istasyon yöntemi kullanılarak sınıfı üç gruba ayırarak her grubun başında bir temsilci bulundurarak istasyon yöntemiyle bir çalışma yapıldı. Dersin başında istasyon yöntemi anlatıldı.*” ve K4-K ise “*Gösterip yaptırma ve istasyon teknikleri anlatılarak uygulamalar yapıldı. İstasyon tekniğinin uygulama sonuçları tartışıldı.*” diye görüş bildirmişlerdir.

İstasyon Tekniği Uygulaması dersi esnasında; tekniğin uygulamasını yapma, eleştirel düşünme ve yapılandırmacılığı öğrenme, edinilen bilgilerle hataları düzeltme, yarım kalan işi tamamlamayı öğrenme, grupların yer değişimi, bireysel ve grupta çalışma, sınıf katılımının yararlarını gözleme, ders programı değerlendirme, grupla düşünme/tartışma ve tartışmayla özgün fikirler edinme şeklinde düşünceler belirtilmiştir. Bu noktada K38-E “*İstasyon tekniği ve öğrenme istasyonlarını öğrendim. Seçilen grupta fikir oluşturmada birbirimize yardımcı olduk. Konularla ilgili arkadaşlarımdan benden farklı ne bildiklerini yakından öğrendim. Tartışarak özgün fikirlerin çıkışını birebir yaşadım.*” diyerek ve K20-E “*İstasyon tekniği için gruplar*

belirlendi ve ders programı hazırlandı, hazırlanan program uygulanmaya çalışıldı. Hazırlanan programlar tüm gruplarca değerlendirilip, tamamlanarak eleştirisi yapıldı.” şeklinde görüş bildirerek istasyon tekniği uygulamasıyla ilgili ders esnasında yapılanları özetlemişlerdir.

Ders sonrasında ise farklı öğrenme stratejileri öğrenme, öğrenme ve öğretim kavramlarıyla ilgili bilgi edinme, grup çalışmasının faydalarını fark etme, bireysel farklılıkların önemini anlama, hızlı karar vermeyi öğrenme, grup çalışmasında aktif olmayı öğrenme, farklı bakış açılarıyla ders planları yapmayı öğrenme, yöntem ve teknikleri ders planına aktarmayı öğrenme, grup liderliğini öğrenme, olumlu sınıf ortamının etkililiğini öğrenme, empati kazanma, tekrar ve güdülemenin önemini kavrama ve dışsal motivasyonun önemini öğrenme biçimindeki ifadeler yer verilmiştir. Bu bağlamda K30-K görüşünü ”.....hızlı bir şekilde karar vermeyi, grup çalışmalarında aktif olmayı öğrendim. Ders planı çeşitlerini farklı bakışlarda farklı fikirlerle yazmayı, ders anlatım tekniklerinde farklı tekniklerin birlikte uygulanabileceğini öğrendim.” ve K10-K görüşünü “Ders boyunca öğrenilmesi gereken bazı kavramların uygulanmasını, diğer eğitimsel kavramlarla nasıl ilişkilendirilmesi gerekeceğini bireysel ve grupça uygulayarak öğrendim.” şeklinde belirtmişlerdir.

3.2. İstasyon Tekniği Uygulaması Sonrasındaki Çıkarımlara İlişkin Bulgu ve Yorumlar

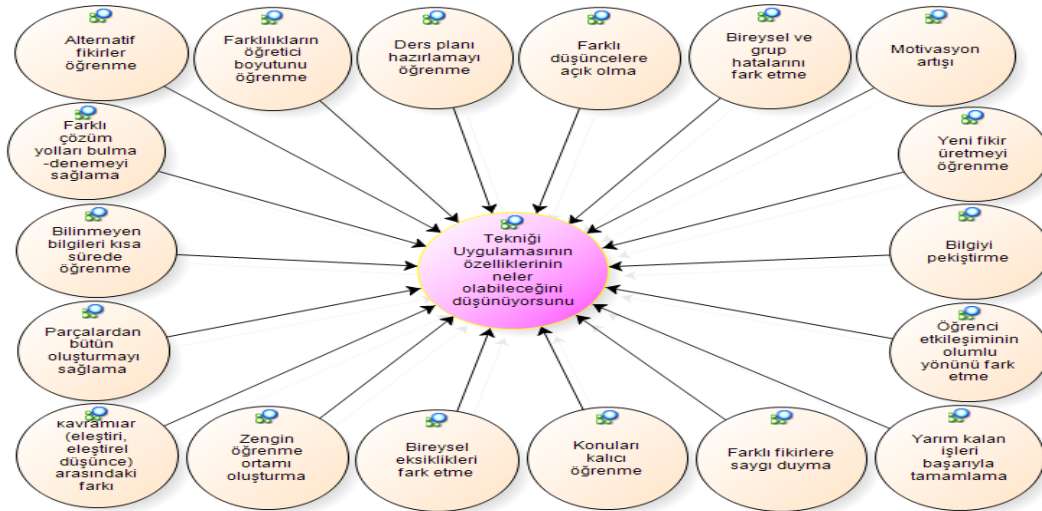

Şekil 2: İstasyon Tekniği Uygulaması Sonucundaki Çıkarımlar

Şekil 2’de istasyon tekniği uygulaması sonrasındaki çıkarımlara değinilmiştir. Farklı bakış açıları kazandırma, farklı öğrenme stratejilerini bir arada uygulama, öğrenciyi düşünmeye sevk etme, öğrenciler arasında iletişim sağlama, pasif öğrencileri derse katma, grupta görev paylaşımı yapmayı sağlama, farklı fikirleri karşılaştırarak yeni fikirler edindirme, bilgiyi yeniden yapılandırmayı sağlama, işbirliği içerisinde bilgi paylaşımı sağlama, yaratıcılığı

geliştirme, dersi monotonluktan kurtarma, öğrenmede hızlandırıcı etkiye sahip olma, yardımlaşma ve dayanışmayı kavratma öğrencilerin uygulama sonrasındaki çıkarımlarından bazılarıdır. Araştırmaya katılan K36-K bu hususta “*Arkadaşlarımla işbirliği yaparak birlikte bir şeyler oluşturduk. Onların konular hakkındaki farklı düşüncelerini öğrendim. İşbirliği ile daha güzel şeyler ortaya çıkar. İlginç olay arkadaşlarımla bazı konuları eksik ve ya yanlış bilgiye sahip olmalarının ortaya çıkmasıdır.*”, K9-K “*..... istasyon tekniğinin sınıf içindeki uygulamasıyla öğrenciyi düşünmeye sevk ettiğini, öğrenciler arasında iletişim kurmayı sağladığını gözlemledim. Ayrıca konuyu daha iyi öğrenmemizi ve kalıcılığı sağlıyor.*” ve K52-K “*..... istasyon tekniği ile grupların işbirliği içerisinde bilgilerini aşamalı olarak paylaştıklarını, her grup bir sonraki gruba yön gösterdi. Yani gelen grup diğer grubun eksikliklerini tamamladı.*” şeklinde yanıtlar vererek araştırma sonuçlarına katkıda bulunmuşlardır.

3.3. İstasyon Tekniği Uygulamasının Özelliklerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Şekil 3: İstasyon Tekniği Uygulamasının Özellikleri

Şekil 3'te istasyon tekniği uygulamasının özelliklerine ilişkin öğrenci görüşleri verilmiştir. Bu bağlamda belirtilen görüşlerden bazıları; bireysel ve grup hatalarını fark etme, yeni fikir üretmeyi öğrenme, farklı düşüncelere açık olma, konuları kalıcı şekilde öğrenme, yarım kalan işleri başarıyla tamamlamadır. Bu noktada K3-E, “*Grup halinde çalışan arkadaşların görevi daha iyi yapmak için birbirlerinin düşüncelerine maximum derecede önem verdiklerini, her türlü düşünceye açık olduklarını ve onları en ince ayrıntılarına kadar değerlendirme/faydalanmak istediklerini gördüm.*” şeklinde ve K7-K da “*İstasyon tekniğiyle yarım kalan işlerin tamamlanabileceğini, öğrenme stratejilerini istasyon tekniğine uygulanabildiğini ve bu durumun ne kadar etkili olduğunu öğrendim. Grupla fikir üretme becerisini kazandım. Önceki grubun çalışmalarını anlayıp, fikir üreterek devam edebilmeyi öğrendim.*” şeklinde düşüncelerini ifade etmişlerdir. Şekil 3 incelendiğinde, aynı zamanda

bilinmeyen bilgileri kısa sürede öğrenme, motivasyon artışı, öğrenci etkileşiminin olumlu yönünü fark etme, bilgiyi pekiştirme, alternatif fikirler öğrenme, ders planı hazırlamayı öğrenme, zengin öğrenme ortamı oluşturma, farklı çözüm yolları bulma/denemeyi sağlama ve parçalardan bütün oluşturmayı sağlama biçimindeki sonuçların da bulunduğu görülmektedir. K53-K bu duruma ilişkin şu yorumu yapmıştır: “*Farklı fikir ve düşüncelerin tartışmalı bir ortamda bireysel ve grupça uygulanışının, öğrenme sürecine zenginlik kattığını gözlemledim.*”

3.4. İstasyon Tekniği Uygulamasının Olumlu/Olumsuz ve Öğreticilik Yönüne İlişkin Bulgu ve Yorumlar

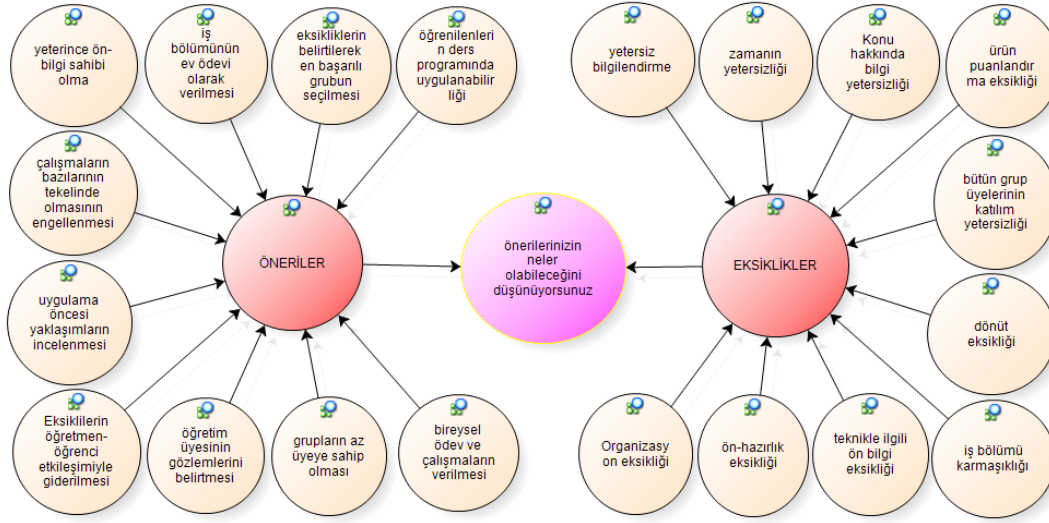
Tablo 1: İstasyon Tekniği Uygulamasının Olumlu/Olumsuz ve Öğreticilik Yönü

Katılımcılar	Olumlu/Olumsuz yönleri				Uygulamanın Öğreticilik yönü					
	Olumlu		Olumsuz		Fikir Belirtmeyenler		Evet Öğreticiydi		Fikir Belirtmeyenler	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Kadın (n:42)	38	90,48	2	4,76	2	4,76	34	80,95	8	19,05
Erkek (n:44)	32	72,72	5	11,36	7	15,90	30	68,18	14	31,82
Toplam (n:86)	68	79,07	7	10,29	9	13,23	64	74,42	22	25,58

Tablo 1’de araştırmaya katılan öğrencilerin istasyon tekniği uygulamasının olumlu/olumsuz ve öğreticilik yönünün cinsiyet değişkenine göre frekans ve yüzde dağılımları verilmiştir. Tekniğin olumlu yönlerine ilişkin veriler incelendiğinde, kadın öğrencilerin yaklaşık %91’i, erkek öğrencilerin ise yaklaşık %73’ü istasyon tekniğinin olumlu olduğunu belirtmişlerdir. Bu oranlar kadın öğrencilerin tekniğe ilişkin daha olumlu düşündüğünü belirtmektedir. Toplamda ise, araştırmaya katılan öğrencilerin %80’ine yakınının tekniğin olumlu yönünden bahsettiği görülmektedir. Diğer taraftan, kadınların %5’i, erkeklerin ise %16’sı olmak üzere toplamda %14 öğrencinin bu konuda olumlu veya olumsuz herhangi bir fikir belirtmedikleri anlaşılmaktadır. Tekniğin olumsuz boyutuna ilişkin ise, kadınların %5’inin, erkeklerin %12’sinin olmak üzere toplamın %11’inin teknik ile ilgili olumsuz görüş bildirdikleri görülmektedir. Bu oranlardan, tekniğin olumsuz boyutuna erkeklerin daha fazla katılım gösterdikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 1’de kadın ve erkek öğrencilerin istasyon tekniği uygulamasının öğreticilik yönüne ilişkin frekans ve yüzde dağılımları da eklenmiştir. Araştırma kapsamındaki kadınların %81’i erkeklerin ise %68’i tekniğin öğretici olduğunu düşünürken, bu noktada kadınların %19’u erkeklerin ise %32’si herhangi bir fikir belirtmemiştir. Yine tablo incelendiğinde, kadın öğrencilerin (%81) erkek öğrencilere (%68) oranla tekniği daha öğretici buldukları anlaşılmaktadır.

3.5. İstasyon Tekniği Uygulamasında Gözlenen Eksiklikler Sonucundaki Önerilere İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Şekil 5: İstasyon Tekniği Uygulamasında Gözlenen Eksiklikler Sonucundaki Öneriler

Şekil 5 istasyon tekniği uygulamasında gözlenen eksiklikler sonucundaki önerileri göstermektedir. Bu bağlamda, öğrenciler tarafından belirtilen eksikliklerden bazıları organizasyon, ön-hazırlık ve dönüt eksikliği, süre yetersizliği, grupların birbirlerini değerlendirmeleri ve konu hakkında bilgi edinmeleri noktasındaki yetersizlik, ürün puanlandırma eksikliği, bütün grup üyelerinin katılımı yetersizliği ve iş bölümü karmaşıklığı şeklinde ifade edilebilir. K75-E tekniğin uygulanmasında karşılaşılan eksiklere ilişkin “Uygulama kısmen işe yaradı. Fakat bu durum oluşacak yeni ürünün daha kısıtlı olmasına sebep oldu. Grup üyelerinin bazıları çalışmaya katılmadı. Tam katılımı daha güzel ürünler ortaya çıkabilirdi” şeklinde görüş belirtirken K48-K da “...gruplar arası çalışma olduğu için başarılıydı. Ancak konu daha önce verilmiş olsaydı ve hazırlık yapılsaydı daha ilgi çekici ve değişik fikirler çıkabilirdi.” şeklinde görüş bildirmiştir.

İstasyon tekniği uygulamasında gözlenen eksikliklere ilişkin öğrenciler tarafından ileriye sürülen önerilerden bazıları şu şekildedir: eksikliklerin öğretmen-öğrenci etkileşimiyle giderilmesi, yeterince ön-bilgi sahibi olunması, uygulama öncesi ön-hazırlık için yaklaşımların incelenmesi, grupların az üyeye sahip olması, iş bölümünün ev ödevi olarak verilmesi, bireysel ödev ve çalışmaların verilmesi. Belirtilen önerilere ilişkin K37-K görüşünü “Öğrenci-öğretmen etkileşimiyle daha düzenli olabilirdi. Uygulamada yapılan hatalar, eksik olan kısımlar önce öğrenciler tarafından, sonra dersin hocası tarafından yapılsaydı daha etkili olurdu bence.” diyerek ve K79-K “... grup çalışmalarının grup içinde aktif kişilerin tekelinde olması yerine bazen değişiklikler yapılmalıdır. Öğretmenin de ara ara kontrolleriyle gerek bireysel gerekse de grupça çalışmalarının teşvik edilmesi gerekir.” diyerek belirtmişlerdir.

4. Tartışma ve Sonuç

Yapılan araştırmada derslerde istasyon tekniği uygulamasının yansıtıcı sorgulamasına ilişkin öğrenci görüşlerine yer verilmiştir. Nitel olan bu araştırma sonucunda altı alt başlığa yönelik sonuçlar elde edilmiştir. Birinci alt başlıkta, İstasyon Tekniği Uygulaması dersinin başında, dersi esnasında ve sonrasındaki gözlemlere yönelik görüşler incelenmiştir. Buna ilişkin öğrenci görüşleri incelendiğinde, İstasyon tekniği uygulamasının *ders başında*, plan yapma, grup oluşturma, gruplara temsilci seçme, teknik hakkında bilgi edinme ve tekniğin uygulanabilirliğini öğrenme gibi etkinliklerin yapıldığı anlaşılmaktadır. Bu fikirlerden anlaşıldığı üzere, istasyon tekniği uygulaması dersinin başında öğrencilerin genel anlamda, derse ön-hazırlık yapmak, bir başka ifadeyle kendilerini her açıdan derse hazırlamak amacıyla çalışmalar yaptıkları söylenebilir. Tekniğin *ders esnasında* uygulanması sürecindeki gözlemler incelendiğinde ise, öğrencilerin tekniğin uygulamasını yapma, edinilen bilgilerle hataları düzeltme, yarım kalan işi tamamlamayı öğrenme, bireysel ve grupla çalışma, grupla düşünme/tartışma ve tartışmayla özgün fikirler edinme şeklinde düşünceler belirttiği görülmüştür. Bu düşüncelerden, öğrencilerin ders esnasında, öncelikli olarak istasyon tekniğinin en temel özelliği olan yarım bırakılan bir işi tamamlama becerisini öğrendikleri ve ayrıca grupla çalışma ve farklı fikirler üretme etkinliklerini aktif bir şekilde gerçekleştirdikleri sonucu çıkarılabilir. Son olarak uygulamanın *ders sonrasına* ilişkin öğrenci görüşleri incelendiğinde, farklı öğrenme stratejileri öğrenme, grup çalışmasının faydalarını fark etme, bireysel farklılıkların önemini anlama, hızlı karar vermeyi öğrenme, grup çalışmasında aktif olmayı öğrenme, farklı bakış açılarıyla ders planları yapmayı öğrenme, empati kazanma ve dışsal motivasyonun önemini öğrenme biçimindeki ifadeler yer verildiği görülmüştür. Bu düşüncelerden İstasyon tekniği uygulaması ile öğrencilerin farklı bir öğrenme stratejisi ile öğrendiği, uygulamadaki grup çalışmalarının öğrencileri öğrenmeye daha hazır ve istekli hale getirdiği ve daha elverişli öğrenme ortamları oluşturduğu anlaşılmaktadır. Bu konuda Maden ve Durukan (2010, 310)'ın yaptığı bir çalışmada, istasyon tekniğinin geleneksel öğretim yöntemine kıyasla, öğrencilerin başarı düzeylerinin artmasında daha etkili olduğu sonucu çıkarılmıştır. Bu sonuç, mevcut araştırma sonuçlarını desteklemektedir.

Araştırmada üzerinde durulan diğer husus istasyon tekniği uygulaması sonrasındaki çıkarımlardır. Bu alt başlığa ilişkin görüşler arasında farklı bakış açıları kazandırma, farklı öğrenme stratejilerini bir arada uygulama, farklı fikirleri karşılaştırarak yeni fikirler edindirme, işbirliği içerisinde bilgi paylaşımı sağlama, öğrenmede hızlandırıcı etkiye sahip olma, yardımlaşma ve dayanışmayı kavratma şeklindeki düşüncelerin sıralandığı görülmüştür. Bu düşünceler incelendiğinde, tekniğin uygulanmasından sonra öğrencilerin farklı fikirlere açık

olma, işbirliği ve grup içinde çalışma, hızlı öğrenme, paylaşma ve dayanışma becerilerini edindiği sonucu çıkarılmıştır. Morgil, Yılmaz ve Yörük (2002, 4)'ün bu konuda yapmış olduğu araştırmada, 7. Sınıf Fen Bilgisi dersindeki bir konu istasyon tekniği kullanılarak öğrencilere verilmeye çalışılmıştır. Araştırmada, uygulama sonrasında öğrencilerin konuyu sıkılmadan öğrenmeleri ve istasyonlarla hazırladıkları ödevleri çok iyi kavramaları ilgili araştırma sonuçlarıyla paralel niteliktedir.

Araştırma kapsamındaki diğer bir alt başlıkta, istasyon tekniği uygulamasının özelliklerine ilişkin öğrenci görüşleri sorgulanmıştır. Buna yönelik görüşler, istasyon tekniğinin bireysel ve grup hatalarını fark etme, farklı düşüncelere açık olma, yarım kalan işleri başarıyla tamamlama, motivasyon artışı, öğrenci etkileşiminin olumlu yönünü fark etme, zengin öğrenme ortamı oluşturma, farklı çözüm yolları bulma/denemeyi sağlama ve parçalardan bütün oluşturmayı sağlama özelliklerinin olduğu yönündedir. Bu görüşler ışığında, tekniğin en belirleyici özelliklerinin grup çalışmalarıyla hatalı ve eksik yönlerin fark edilmesini, farklı fikirlerle yeni ve orijinal düşünceler üretilmesini, yarım kalan işlerin tamamlanmasını ve öğrenmeyi kolaylaştırıcı ve hızlandırıcı ortamlar oluşturulmasını sağlamasıdır. Yine Morgil, Yılmaz ve Yörük (2002, 4)'ün yapmış olduğu bir çalışmada, öğrencilerin istasyon tekniği gereği konuları karşılıklı tartışarak öğrendikleri, bu sebeple de ilgili konu hakkında tam ve doğru düşüncelere sahip olarak tartışma becerilerinin geliştiği belirtilmiştir. bu sonuç, mevcut araştırma sonucu ile örtüşmektedir. Dolayısıyla, istasyon tekniğinin öğrenmeyi kolaylaştırıcı bir yöntem olduğu söylenebilir.

İstasyon tekniği uygulamasının olumlu/olumsuz ve öğreticilik yönünün cinsiyet değişkenine göre frekans ve yüzde dağılımları araştırmada incelenen diğer bir konudur. Tekniğin olumlu boyutuna ilişkin bulgular incelendiğinde, kadın öğrencilerin (%91) erkeklere (%73) oranla tekniği daha olumlu buldukları diğer taraftan, kadınların %5'i, erkeklerin ise %16'sının bu konuda olumlu veya olumsuz herhangi bir fikir belirtmedikleri sonucu çıkarılmaktadır. İstasyon tekniğinin öğreticilik yönüne ilişkin ise yine kadınların (%81) erkeklere (%68) kıyasla tekniği daha öğretici buldukları araştırma bulgularından anlaşılmaktadır. Bu sonuçlar, kadın öğrencilerin tekniğin olumlu ve öğretici boyutuna ilişkin erkeklere göre daha pozitif olduklarını göstermektedir.

İstasyon tekniği uygulamasında gözlenen eksiklikler sonucundaki öneriler araştırmanın üzerinde durduğu son problemdir. Öğrenciler tarafından dile getirilen uygulamaya yönelik eksikliklerin ön-hazırlık ve dönüt eksikliği, süre yetersizliği, bütün grup üyelerinin katılımı yetersizliği ve iş bölümündeki karmaşıklık şeklinde sıralandığı anlaşılmaktadır. Bu mevcut eksikliklere ilişkin ise, öğrenciler tarafından bazı öneriler ileri sürülmüştür. Eksikliklerin

öğretmen-öğrenci etkileşimiyle giderilmesi, yeterince ön-bilgi sahibi olunması, uygulama öncesi ön-hazırlık için yaklaşımların incelenmesi, grupların az üyeye sahip olması, iş bölümünün ev ödevi olarak verilmesi ve bireysel ödev ve çalışmaların verilmesi bu önerilerden bazılarıdır. Bu öneriler incelendiğinde, uygulama sırasında karşılaşılan eksikliklerin giderilmesi amacıyla, ders öncesinde hem uygulamayla ilgili hem de dersin içeriği ile ilgili ön-hazırlık yapılması, grupların çok kalabalık olmaması ve bireysel ve grup ödevlerinin verilerek grup ve bireysel çalışmaların yapılması gerektiği sonuçları çıkarılabilir.

5. Öneriler

Eğitim sisteminde bir işi devam ettirme davranışının öğrencilere kazandırılması onların daha başarılı olmalarına katkı sağlayabilmektedir. Bu anlamda, istasyon tekniği kullanılarak öğrencilerin düşünce ve davranışlarında gelişmeler kaydetmelerine yardımcı olunabilir. Gözütok (2007, 255-256) tekniğin etkili bir şekilde uygulanmasının ardından öğrencilerde aktif katılımın artacağını, üretici ve yaratıcı beceriler noktasında ilerlemeler yaşanacağını ve özellikle öğrenci-öğrenci ve öğretmen-öğrenci etkileşimi ile iletişimin gelişeceğini belirtmiştir. Bu sebeple, tekniğin öğretim üyeleri ve öğretmenlerce öğretim sürecinde yeterli, sistemli ve etkili bir şekilde uygulanması gerekir. Ayrıca istasyon tekniği konusunda ülkemizde yeterli bilimsel çalışmaların bulunmaması da büyük bir eksiklik olarak görülmektedir. Araştırmacıların bu konuya ilişkin derin ve geniş çaplı araştırmalar yapmaları önerilebilir.

Kaynakça

- AIFOS, (AFM 50-62) (1981). *Handbook for air force instructors*. Academic instructor and foreing offices school. Washington.
- Benek, İ. ve Kocakaya, S. (2012). İstasyonlarda Öğrenme Tekniğine Yönelik Öğrenci Görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1 (3), 2146-9199.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (3. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Davison, B. (2007). *Teaching methods for the inclusive classroom*. 28 Kasım 2007. www.associatedcontent.com/article/129569/teaching_methods_for_the_inclusive.html?page=2-47k-n
- Demirörs, F. (2007). *Lise 1. sınıf öğrencileri için ohm yasası konusunda öğrenme istasyonlarının geliştirilmesi ve uygulanması*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ekiz, D. (2006). Kendini ve başkalarını izleme: Sınıf öğretmeni adaylarının yansıtıcı günlükleri, *İlköğretim Online E- Dergi*, Ocak Sayısı, 47–55.
- Geibelhaus, C:R: (1995). *Pathwise instruction plan*, University .of Florida. 28 Kasım-2007, www.missbirdsey.com/kdb/birdseypathwiselessonstudy2.doc

- Goodman, B.E. Martin, D.S. ve Williams, J.L. (2002). Teaching human cardiovascular and respiratory physiology with the station method. *Advances In Physiology Education*, 26(1), 50-56.
- Gözütok, F. D. (2004). *Öğretmenliği geliştireyim*, (2. Baskı). Ankara: Siyasal kitapevi.
- Gözütok, F. D. (2007). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. (Gözden geçirilmiş 2. Baskı). Ankara: Ekinoks.
- Hill, D., Pennington, D. ve McCarthy, W. (1995). Competency-based learning in traumatology. *The American Journal of Surgery*, 173, 136-140.
- Hines, R. A. (2009). Co-Teach and Universal Design: Strategies for Collaborative Classrooms. Retrieved 18.12.2012 from <http://www.sst11.org/Files/PDFs/Hines%20114.pdf>
- İlhan, A. Ç., Artar, M., Okvuran, A. ve Karadeniz, C. (2012). Müze Eğitimi Yetişkin Kitabı. <http://panel.unicef.org.tr/vera/app/var/files/y/e/yetiskin-kitabi.pdf> adresinden 11.12.2012 tarihinde alınmıştır.
- Komasyon, (2008). *Öğretmen adayları için KPSS eğitim bilimleri, öğretim ilke ve yöntemleri*, (3. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Lain. (2006). *Inclusion in the classroom: The teaching methods*. Retrieved November 28, 2007, from www.associatedcontent.com/article/66531/inclusive_in_the_classroom_the_teaching.html?page=3-51k-
- Maden, S. ve Durukan, E. (2010). İstasyon tekniğinin yaratıcı yazma becerisi kazandırmaya ve derse karşı tutuma etkisi. *TÜBAR-XXVII*.
- Morgil, İ., Yılmaz, A. ve Yörük, N. (2002). Kimya eğitiminde istasyonlarla öğrenme modeli. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 110-117.
- Semerci, Ç. ve B. Duman, (2008). Öğrencilerin sınava ilişkin yansıtma çalışmalarının etkileri: Bir Olgubilim Araştırması. *I. Ulusal Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Kongresi (14-16 Mayıs 2008)*. Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Ankara.
- Sönmez, V. (2007). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Wilson, J. ve Jan, W. L. (1993). *Thinking for Themselves Developing Strategies for Reflective Learning*. Australia: Eleanor Curtain Publishing.
- Yabaş, D. ve Altun, S. (2009). Farklılaştırılmış Öğretim Tasarımının Öğrencilerin Özyeterlik Algıları, Bilişüstü Becerileri Ve Akademik Başarılarına Etkisinin İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education)* 37: 201-214.
- Zedalis, P. (2003). *New York State aid to school districts for construction*, July, pp. 1-51. New York: The Rockefeller Foundation